

Родян Марія Володимирівна

старший викладач кафедри культурології факультету історії та філософії
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ПРОБЛЕМА ПОШУКУ ІДЕНТИЧНОСТІ В СЬОГОЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Анотація. У статті розглядається проблема пошуку ідентичності в сучасному інформаційному суспільстві. Увага зосереджена на концепції «ідентичності» та проблемі існування людини в умовах сучасного інформаційного суспільства. Також проаналізовано стратегії пошуку самоідентифікації в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Поява нових особливостей інформаційного суспільства, таких як розмивання меж між людиною та машиною, поглиблення суперечностей між глобалізацією світу та особистістю конкретної людини, наявність не лише позитивних, але й негативних наслідків нових технологій вимагають адекватного розуміння того, що інформаційне буття людини, особливості її особистості потребує розробки конкретної стратегії пошуку особистої ідентичності.

В сучасних умовах доцільно припускати, що етнічна ідентичність отримує друге дихання у нашому світі тендітної та неправильної ідентичності, схильної до перетворення життєвих позицій. Але тоді методологічно важливим є аналіз не лише процесу формування ідентичності, але й механізмів підтримки її стабільності. Також сам процес цих механізмів і є головним предметом етнологічного пізнання сьогодні. Ось чому проблема формування та підтримання ідентичності на сьогодні стає ключовою як для методології, так і для теоретичних і емпіричних досліджень.

Сучасна філософська традиція бачить особливий зв'язок людини зі світом в тому, що суб'єкт описує свою участь у цих стосунках через різні мовленнєві форми, які розкривають внутрішні причини його бачення. Все, що людина говорить про свої вчинки та пов'язані з ними бажання та переконання, вписується в межі її соціальних та індивідуальних практик та створює існування особистості. За допомогою розповіді ми надаємо практиці форму та значення, організуємо свій досвід тимчасово та логічно, виділяючи в ньому початок, середину, кінець та центральну тему. Наративи є всюдисущими як механізми організації людського досвіду. Будучи локальним в силу історично специфічних способів їх сприйняття, вони мають соціальну інструментальність та прагматичний потенціал. Наративи заповнюють весь наш соціокультурний простір, ми даємо розповідний опис себе та оточуючих нас, описуючи їхні минулі вчинки, своє ставлення до них, надаючи тим самим сенс власній поведінці та поведінці інших.

Найважливішою особливістю історичного оповідання є його самодостатність, повнота у вигляді висловлювання, яке містить уже визначені моральні моменти або ціннісні аспекти. Це також метод дискурсу, за допомогою якого організація досвіду соціального, біографічного часу надає можливість глибше зрозуміти сенс будь-якого твору. Кожна історична епоха розкриває притаманні їй культурні традиції, представляючи запас сюжетів, які згодом можуть бути використані для організації подій життя та історії, іншими словами, оповідь створює образи для майбутніх поколінь. Її винятковість полягає не лише у простому відображенні послідовності подій та їх збереженні, не лише в реєстрації події, а й у можливості створити щось нове, новаторське. Отже, з його допомогою ми можемо дати пояснення долі особистості, людей, етнічної групи, проаналізувати події та зробити власні висновки до прийдешнього.

Ключові слова: ідентичність, самобутність, стратегія, самоідентичність, інформаційне суспільство, інформаційне буття.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема ідентичності та визначення соціально-філософських підстав її вивчення є актуальними не тільки через те, що характеризується дослідниками як «криза ідентичності» сучасної людини, а й у зв'язку із сьогоденними соціальними змінами. Слід зазначити, що для наукових досліджень дуже важливим аспектом є конкретизація даного поняття особливо в епоху інформаційного суспільства.

На даний момент поширення інформатизації є реальністю, незважаючи на нерівність її розповсюдження в суспільному просторі та часі. Саме процес інформатизації є технічною основою нового розвинутого суспільства. Інформаційні технології, занурюючись в усі сфери життя соціуму, істотно впливають на способи і форми буття окремої людини. У зв'язку з цим проблеми інформатизації привертають увагу як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Особливе значення має дослідження даного феномену на філософсько-світоглядному рівні.

Поява нових особливостей інформаційного суспільства, таких як розмивання меж між людиною і машиною, поглиблення протиріч між глобалізацією світу і самотністю конкретної людини, наявність не тільки позитивних, але й негативних впливів нових технологій на неї потребує адекватного осмислення інформаційного буття людини, особливостей її індивідуальності та необхідності вироблення особливої стратегії пошуку саме персональної самоідентичності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наш час є значна кількість робіт, присвячених філософському, соціологічному, культурологічному та психологічному аналізу проблеми самоідентичності. Самоідентифікація людини стала предметом уваги психологів, соціологів і культурологів у зв'язку із помітним явищем кризи ідентичності людини (роботи Е. Еріксона [10], Е. Гідденса [3], Е. Фрома [9] та ін.). Увагу дослідників викликають наслідки глобалізації для формування ідентичності людини в контексті змін, що відбуваються у культурі та суспільстві (З. Бауман [2], Н. Загурська [5]) та самоідентичності людини в інформаційному суспільстві (М. Кастельс [6], О. Тоффлер [8]).

Мета роботи – проаналізувати поняття «ідентичність» та проблему існування людини в умовах сучасного інформаційного суспільства, а також дослідити стратегії пошуку самоідентифікації в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема ідентифікації людини в культурі стала актуальною темою філософського дискурсу не так давно. Хоча в європейській філософії категорії рівноцінності і відмінності обговорювалися починаючи ще з Античності, але аж до ХХ ст. проблема самоідентичності людини (тобто її самототожності, особистісної єдності та біографічної безперервності) і шляхів її досягнення (самоідентифікації) не виступали як філософське актуальні. Ситуація змінюється лише у ХХ столітті, причому переважно з другої його половини, коли ряд психологів, соціологів та філософів досліджують феномен так званої «кризи самоідентичності».

Слово «ідентичність» (*identitas*) походить від класичної латинської «*idem*», що означає «той самий». У буквальному перекладі «*identity*» має два значення: впізнавання і ототожнення. У філософії термін «ідентичність» пов'язують з процесом індивідуалізації в епоху модерну. Термін «ідентичність» стає популярним в 50-х рр. в США після появи робіт Е. Еріксона [10, 11]. Е. Еріксон, який, власне, і ввів цей термін в науковий обіг, розглядав ідентичність як «процес, зосереджений на суті людини і культури, до якої даний індивід належить» [10, с. 340]. Фактично ідентичність – це певна форма відповідності людини і культури. У подальших роботах, де автор розглядає це поняття, воно стало включати такі сенси як «бути незалежною особистістю»; «володіти послідовністю характеру»; «бути здатним до солідарності з ідеями групи»; «відчувати себе зручно з тим, хто і що ти є» тощо.

Слід принаймні зазначити два визначення ідентичності, надані Е. Еріксоном, які досить чітко описують це поняття. По-перше, ідентичність визначається як суб'єктивне відчуття тотожності і цілісності своєї особистості, що виникає мимохіть, несподівано, як впізнавання своєї сутності. По-друге, ідентичність розуміється як результат переживання і усвідомлення своєї належності до певної соціальної групи завдяки протиставленню існування інших груп [11]. В подальшому цей термін починає здобувати ще більш широкий спектр значень: самовизначення, самотність, психофізіологічна цілісність, безперервність досвіду, сталість у часі, психологічна визначеність, саморегульована єдність, тотожність (з самим собою або серед розмаїття інших об'єктів), самість як справжність індивіда, соціокультурна відповідність, саморегульованість, цілісність, ступінь відповідності соціальним категоріям, модель розрізнення «я» від «не-я», релевантність внутрішнього досвіду зовнішньому.

Сучасна «криза самоідентичності», на відміну від тих, що відбувалися в минулому при традиційному укладі життя, має свої особливості. Пронизуюча всі шари людського досвіду культурна діяльність людини, постійна зміна теоретичного образу природи і її практичне перетворення ставить під сумнів уявлення про незалежний – від людини і від створеної нею культури – порядок буття (сакральний, космічний або природний). Культурно-історична обумовленість всіх аспектів життя стає все більш очевидною для людини. Звичним, і навіть бажаним, виявляється зміна роду занять і професійна перепідготовка; динамічність соціуму і культури утворює норму життя. Саме людське тіло і властиві йому глибинні життєві процеси, а також психічна структура людини не тільки залучаються до потоку технологічних інновацій, а й потрапляють у смислову перспективу змін, що відбуваються. Постійно змінюються і переосмислюються реальності, ще недавно практично не залежали від людини і здавалися природними – спадковість, дітонародження, фізичні і розумові здібності.

Завдяки тому, що самоідентичність людини в сучасній культурі усвідомлюється як історично обумовлена, виявляється важлива риса, притаманна ідентифікації в її культурно-історичному вимірі. Говорячи про себе в повсякденному житті, людина зазвичай ідентифікує себе відносним чином: наприклад, щодо своєї спорідненості, походження, приналежності до різних груп (статевої, етнічної, культурної, релігійної, освітньої, професійної тощо). Однак в попередні епохи європейської історії переживання себе в повсякденності доповнювалося, що передбачало віднесення особистості до абсолютизованого символічного «іншого» (до Космосу, Бога, Природи). На відміну від цього наша епоха, що виявила історичну та соціокультурну опосередкованість будь-якого символічного «іншого», ставить під питання всі історично реалізовані абсолютизації символічного «іншого».

З огляду на культурно-історичну опосередкованість будь-якого самоопису, дослідження самоідентичності людини сьогодні не може не брати до уваги питання про її становлення в історії і культурі. В цьому випадку при обґрунтуванні самоідентичності методологічно недостатньо спиратися лише на розум, психічну конституцію, громадську природу людини та ін. Доводиться звертатися до аналізу історико-культурного становлення розумності, соціальності тощо. Феномен самоідентичності при цьому також постає не як прояв тілесної і психічної природи людини або суспільства: мова йде про становлення будь-яких реалій в світі людини і про становлення її самої як суб'єкта такого процесу.

Якщо розглядати ідентичність як явище, що виникає як результат процесу становлення, цілком можливо ставити собі дослідницьку задачу в такий спосіб: визначити, наскільки в умовах сучасності та динамічності культури і суспільства можна говорити про самоідентичність як про деяку позитивну даність і, разом з тим, яка опосередкована соціальними, культурними, історичними процесами. При такій постановці проблеми самоідентифікації також береться до уваги питання про її становлення і культурно-історичну обумовленість. На даний момент, велика частина численних сучасних досліджень по темі самоідентифікації розвиваються саме в цьому напрямку.

Однак при цьому залишається малодослідженою інша можливість: наскільки можливо уявити самоідентичність не в якості якоїсь даної досліднику позитивної реальності, а як результат її породження іншим? При цьому мова йде про таке породження іншим, яке не усуває в самоідентифікації якості самості, оскільки інакше самоідентичність втратить властиву їй потенцію самосвідомості. Тут постає питання про принципове значення для самоідентифікації детермінації себе від самого себе і іншого.

В умовах сучасного постіндустріального суспільства вкрай назріло питання про те, яким повинен бути цей клас нового гуманізму: чи повинен він бути орієнтований на ідеологію прав людини (що передбачає визнання у нього якихось природних прав) або ж він повинен ґрунтуватися на визнанні якогось іншого ставлення до людської індивідуальності, яка передбачає пріоритетність деяких досить високих вимог, яким повинна відповідати людина, що претендує на свою приналежність до людства. Принципи, покладені в основу концепції нового гуманізму, виступлять в якості найважливіших регулятивів міжособистісних взаємин майбутньої епохи,

на порозі якої ми нині перебуваємо. Ось чому так важливо сьогодні створити оптимальні формулювання принципів, без яких неможливо виробити нову ідеологію міжособистісних відносин в інформаційному і постіндустріальному суспільстві.

Сучасна ситуація в соціальній сфері також робить проблему гуманізації міжособистісних відносин вкрай актуальною. Сучасне цивілізоване суспільство переживає процес поступового переходу від індустріального до постіндустріального стану, в ході якого змінюються ціннісні орієнтири і механізми взаємодії між членами суспільства. Відбувається, зокрема, втрата звичного для буржуазної моралі способу оцінки людської поведінки: на зміну психології активного бізнесмена і виробника приходять психологія пасивного споживача, орієнтованого лише на отримання «дарів» від суспільства, достатку. Цей процес супроводжується також втратою зв'язків між людьми, які починають спілкуватися не стільки один з одним, скільки з оточуючими їх речами. Споживацька психологія проникає і в сам процес спілкування між людьми, відносини між якими втрачають свою стійкість і стають дедалі коротшими і поверхневими. Людина все більше схильна бачити в іншому лише засіб для власного зручного існування, тобто займати по відношенню до нього чисто споживчу позицію. У міжособистісних відносинах помітна та сама тенденція, що і в споживанні товарів, де на перший план виходить сам процес їх придбання і зміни одного іншим, замість тривалого використання однієї речі (що було характерно для попередніх століть). Сучасна людина, таким чином, втрачає можливість встановлення тривалих і надійних зв'язків з оточуючими людьми, відбувається часткове відчуження між нею і соціумом, вона замикається в світі власної самотності, знаходячи компенсаторне задоволення у віртуальній реальності. Життя, таким чином, все більше зміщується в напрямку вектору віртуалізації і втрати зв'язку з безпосередньою реальністю. Людина не стільки живе, скільки спостерігає за життям, поточними подіями, які підносять йому зведення новин.

Ще Е. Фром у своїй роботі «Втеча від свободи» вказував на те, що індивідуалізація людини в суспільстві має дві тенденції. З одного боку, люди усвідомлюють себе самотійними соціальними суб'єктами, які діють незалежно від традиційних соціальних структур, таких як громади, групи, клани тощо. З іншого боку, відбувається ослаблення соціальних зв'язків, які склалися століттями і ґрунтувалися, в тому числі, на принципі взаємодопомоги [9].

Визначаючи інформаційне суспільство, більшість дослідників зазначає, що це нова якісна ступінь суспільного розвитку, заснована на пріоритетному значенні і використанні інформаційних ресурсів (по відношенню до інших, традиційних ресурсів) у всіх системах життєзабезпечення суспільства, поширення яких відбувається за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій в загальносвітовому масштабі. Техносфера, створена людиною в процесі своєї діяльності, поступово трансформується в інформаційну, що проявляється в зростанні ролі інформаційних технологій, у створенні та використанні об'єктів техногенної реальності. Масштаби поширення і застосування проявляються як у загальносвітовому масштабі, так і під час інтелектуалізації діяльності та її результатів. Створення штучного матеріального середовища обумовлено всім комплексом соціально-культурних факторів, з одного боку. З іншого боку, «матеріальне середовище виявляється не просто фоном, але однією з умов соціальної динаміки суспільства і процесу формування економічних і політичних обставин його життя» [12, с. 4].

Проблема ідентичності посилюється ситуацією постмодерну, яка призводить не тільки до еkleктичності соціокультурного простору, але і самої людини. Так, концепція надлюдини, котра є результатом одночасно діючих нескінченних і кінцевих зовнішніх сил в додатку до людської істоти. Такий множинний вплив призводить до того, що людська істота розпадається і усвідомлює власний розпад.

Теорія багаторівневої організації людини була запропонована Б. Г. Ананьєвим в рамках антропологічного підходу в психології – визнання людини цілісною біосоціальною і духовно-практичною істотою, що відбивається тріадою «індивід – особистість – індивідуальність» [1]. Так, поняття «індивід» описує одиничність людини з позиції її біологічної, природної детермінанти. Особистість характеризує неповторність людини з точки зору її соціального визнання, в той час як індивідуальність описує своєрідність людини, що формується

в процесі інтеграції біологічних і соціальних факторів. Однак, індивідуальність не слід сприймати лише як синтез індивіда і особистості, який проявляється в особливості конкретної людини. Справжня унікальність, «екзистенціальна неповторність – це потенції індивідуальності, яка актуалізується в момент «третього народження», тобто коли виникає відчуття самоцінності внутрішнього духовного життя, потреби в ньому як такому» [7, с. 142].

Саме індивідуальність має душу, неповторність, самоцінність початку суб'єктивності, «самість». Таким чином, індивідуальність можна визначити як відкриту, цілісну систему, яка має внутрішню структуру, що включає біологічний, соціальний рівні і екзистенціальну неповторність (духовний рівень), усвідомлює свої особливості, виходячи з яких вона об'єктивується. Невід'ємною частиною індивідуальності є самосвідомість, яке дозволяє людині здійснювати дистинкції між існуючою даністю і можливістю її сприйняття як самостійної і окремої. «Той, хто задається питанням про себе і хто знає про своє знання (або незнання), принципово відмінний від того, хто таким знанням не володіє, розчинаючись в навколишньому світі» [4, с. 153].

Самосвідомість дозволяє індивіду ототожнювати себе з тими чи іншими цінностями і з тими чи іншими носіями таких. Процес самоототожнення, впізнавання самого себе називають іноді набуттям ідентичності. Ситуація посилення «атомізації» суспільства, еkleктичності буття дезорієнтує чоло століття і, відповідно, мотивує його до пошуку ідентичності, яка є частиною самосвідомості і об'єктивації індивідуальності. «На рівні природно-історичного процесу індивідуальність проявляється тільки тими рисами, в яких вона об'єктивується» [7, с. 142].

Зміна соціокультурного контексту призводить до трансформації форм об'єктивації людини і посилення зовнішнього способу її формування. Ступінь проникнення інформаційних технологій та їх вплив на внутрішні структури обумовлюється багатьма показниками. Серед них можна виділити, принаймні, два. Один показник визначається часом. Іншими словами, деякі проблеми людини з адаптації, використання інформаційних технологій будуть вирішені в міру зміни поколінь, що підтверджується історичним досвідом впровадження технічних інновацій і не призводить до значних, що визначають трансформації внутрішніх структур людини. Інший показник обумовлений наростанням вимог насамперед до інтелектуальних, творчих та інших здібностей людини. Це може призводити до протиріччя зовнішнього і внутрішнього факторів існування і реалізації людини, породжуючи парадокси і посилюючи негативний вплив на нього. Можна виділити такі парадокси: зниження мотивації до генерування нового знання в силу його доступності, відторгнення знання через зростання його обсягів, ускладнення прийняття рішень як результат збільшення кількості альтернатив, відторгнення традиційного способу соціалізації внаслідок його віртуалізації.

Сформульовані парадокси і несформованість інформаційної культури людини, поряд з іншими факторами, перешкоджають цілісному розумінню картини світу, підсилюють її фрагментарне бачення і посилюють кризу ідентичності. «Мільйони індивідів напружено шукають власну ідентичність або деяку магічну терапію, що полегшує можливість возз'єднати їх особистість, щоб перемогти хаос, внутрішню ентропію, сформувати власний порядок» [8, с. 502]. Сприятливим середовищем для рішення названого завдання (пошуку ідентичності) є співтовариство, в якому в ході комунікацій і відбувається з'ясування і визначення спільності і відмінності людей, тобто встановлюється ідентичність.

Реалізація стратегії пошуку ідентичності конкретною людиною за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (онлайн-конференції, веб-форуми) на практиці, в порівнянні з соціальними організаціями та сформованими групами, менш ефективна. Складність полягає в тому, що не завжди реальна і віртуальна ідентичність збігаються. Нерідко вони можуть вступати в протиріччя, що сприяє подоланню невпевненості, відчуттю нестабільності у людини і мотивує його до продовження вироблення стратегії пошуку ідентичності.

Одним із варіантів нової стратегії пошуку ідентичності, може стати поєднання реального і віртуального способів ідентифікації. Однак з'єднання двох стратегій не повинно відбуватися автоматично, простим підсумовуванням. В основі реально-віртуальної стратегії повинен лежати принцип взаємопроникнення, синтезу. Віртуальна ідентичність органічним чином переті-

кає, реалізується в комунікаціях «обличчям до обличчя», і навпаки. Усвідомлення і реалізація запропонованого шляху ідентифікації можливе індивідуальністю, що прагне до максимальної об'єктивності себе, тому що об'єктивність можлива не тільки через артикуляцію зовні, але і через спільну діяльність, вчинки тощо.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, вивчення ідентичності як реального явища в житті людини, маючи на увазі його онтологічну підставу, можливо в рамках реконструюючого комплексу соціально-філософських вимірювань, які репрезентують саме ідентичність. Теоретичне і методологічне значення поняття «ідентичність» пов'язане з його багатомірністю як соціально-психологічного феномену, забезпечує людині форму привласнення та безперервності переживання досвіду, а також психологічну визначеність. Проте, не дивлячись на вельми широку представленість в науковій та філософській літературі проблематики ідентифікації, залишається недостатньо розробленою здійснювана постановка питання про самоідентифікацію як антропогенний феномен, що породжується ініціацією з боку іншого в формах культури, тобто в формах звернення іншого. Вона впливає з викладених вище міркувань, що стосуються самоідентифікації людини в умовах усвідомлення культурно-історичної обумовленості образу самого себе в сучасній культурі, що веде до необхідності сконцентрувати увагу на становленні соціальності, розумності, суб'єктивності людини та її культури.

Список використаних джерел

1. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания. Л.: ЛГУ, 1968. 337 с.
2. Бауман З. Глобализация, или кому глобализация, а кому локализация. *Глобализация: Контуры XXI века*. М., 2002. С. 134-136.
3. Гидденс Э. *Социология*. М.: Эдиториал УРСС, 1999. 703 с.
4. Дорофеев Д. Ю. Предмет и содержание самосознания. *Метафизические исследования. Вып. 1: Альманах лаборатории метафизических исследований при философском факультете СПбГУ*. СПб.: Изд-во СПбГУ, 1997. С. 153-159.
5. Загурская Н. В. Постчеловек: положение человеческого существа в ситуации после пост-модерна. *Человек постсоветского пространства: Сборник материалов конференции*. СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2005. Вып. 3. С. 245-250.
6. Кастельс М. *Информационная эпоха: экономика, общество и культура*. М.: ГУ ВШЭ, 2000. 608 с.
7. Сагатовский В. Н. *Философия развивающейся гармонии (философские основы мировоззрения)*. СПб.: Петрополис, 1999. Ч. 3. 228 с.
8. Тоффлер О. *Третья волна*. М.: АСТ, 2004. 781 с.
9. Фромм Э. *Бегство от свободы*. М.: Флинта, 2006. 246 с.
10. Эрикссон Э. *Детство и общество*. Обнинск: Принтер, 1993. 502 с.
11. Эрикссон Э. *Идентичность: юность и кризис*. М.: Прогресс, 1996. 425 с.
12. Чешев В. В. *Техническое знание*. Томск: Изд-во Томского арх.-стр. ун-та, 2006. 267.

Rodian Maria Volodymyrivna

Senior Lecturer in the Department of Cultural Studies, Faculty of History and Philosophy
Odessa II Mechnikov National University

PROBLEM OF IDENTITY SEARCH IN THE MODERN INFORMATION SOCIETY

Abstract. *The article deals with the problem of identity search in today's information society. Attention is focused on the concept of «identity» and the problem of human existence in the conditions of modern information society. Also is analyzed the strategies of self-identification search in the conditions of application of information and communication technologies. The emergence of new features of the information society, such as blurring the boundaries between man and machine, deepening the contradictions between the globalization of the world and the identity of a particular*

person, the presence of not only the positive but also the negative effects of new technologies on it requires adequate understanding of the information being of the person, features of his personality and need development of a specific strategy for the search for personal identity.

In modern conditions it is reasonable to assume that ethnic identity will receive the second breath in our world of fragile and incorrect identities and inclined to transform life positions. But then, methodologically important is the analysis of not only the process of identity formation, but also the mechanisms for maintaining its stability. Also, the process of these mechanisms itself, and is the main subject of ethnological knowledge today, but today lies the mystery of ethnicity and ethnicity as independent phenomena of our world. That is why the problem of the formation and maintenance of identity becomes today key both for the methodology and for the methodology of both theoretical and empirical studies of ethnicity.

Modern philosophical tradition sees the special relationship of man with the world in the fact that the subject describes his participation in these relationships through various speech forms that reveal the internal causes of his vision. Everything that a person says about his actions and the desire and conviction associated with them fit in the boundaries of his social and individual practices and makes the existence of the individual. Through narrative or narration, we give form and meaning to practitioners, organize our experience temporally and logically, highlighting the beginning, the middle, the end and the central theme in it. Narratives are ubiquitous as mechanisms of organization of human experience, local in virtue of historically specific ways of their perception, they have social instrumentality and pragmatic potential. Narratives fill our entire socio-cultural space, we give a narrative description of ourselves and those around us, describing their past actions, their attitude towards them, thus giving meaning to their own behavior, the behavior of others. The narrative makes it possible to realize what people really are.

The most important feature of a historical narrative is its self-sufficiency, completeness in the form of a statement, which contains already defined moral points or value aspects. It is also a method of discourse, with the help of which the organization of the experience of social, biographical time, makes it possible to understand more deeply the meaning of any work. Each historical epoch reveals its inherent cultural traditions, representing the stock of plots that can be used later for the organization of events of life and history, in other words, the narrative creates images for future generations. Its exclusivity lies not only in the simple display of the sequence of events and their preservation, not just in the registration of the event, but also in the ability to create something new, innovative. So, with his help, we can provide an explanation of the fate of the individual, people, ethnic group, analyze events and make their own conclusions to the coming.

Key words: *identity, identity, strategy, self-identity, information society, information being.*